

TOETSEN EN HOE VERDER? OPBRENGSTGERICHT WERKEN MET DIATAAL IN PO EN VO

Toetsinformatie kan een goed instrument zijn om het onderwijs gericht te verbeteren. Vaak gaat bij de overgang van PO naar VO achtergrondinformatie over de leerlingen verloren. Met de doorlopende toetsleerlijn van Diataal is het wel mogelijk om deze informatie door te geven.

Door: Femke van der Honing,
Hilde Hacquebord en Klarien Lenting

Toetsen zullen een grotere rol gaan spelen in het onderwijsproces. Er komt een centrale Eindtoets Basisschool en het voortgezet onderwijs krijgt verplichte toetsen voor de kernvakken Nederlands, Engels en wiskunde/rekenen aan het einde van de onderbouw (2 vmbo en 3 havo/vwo). Naast deze officiële toetsen van de overheid moeten scholen een leerlingtoetsvolgsysteem invoeren voor minimaal de kernvakken. Diataal heeft zich de afgelopen jaren ontwikkeld tot een volledig toetsvolgsysteem. Al het toetsmateriaal is gevalideerd aan de referentieniveaus Taal en Rekenen en uitgebreid gepretest in landelijke steekproeven. Vorderingen van leerlingen kunnen betrouwbaar in kaart worden gebracht doordat de scores op een lopende schaal zijn gebracht.

DOORLOPENDE LEERLIJN PO-VO

De overgang van PO naar VO is voor veel leerlingen een grote stap. De aanpak van lesgeven op het PO is heel anders dan op het VO. Er is als het ware sprake van een breuk in de ontwikkeling. Onderzoek heeft uitgewezen dat leerlingen die in het PO een achterstand hadden op begrijpend lezen, deze achterstand in het VO niet makkelijk meer inlopen. Sterker nog, de verschillen tussen sterke en zwakke leerlingen worden alleen maar groter

(Hacquebord en Sanders, 2010). Eerder onderzoek naar begrijpend lezen in het PO liet zien dat vooral anderstalige leerlingen een achterstand hadden in groep 7 en dat deze achterstand in groep 8 al was toegenomen (Hacquebord, Sanders en Gibson, 2008). Het is dan ook van groot belang dat een eventuele achterstand zo vroeg mogelijk gesignaleerd wordt zodat interventie gestart kan worden. Toetsen met doorlopende schalen zijn hier uitermate geschikte instrumenten voor.

WAAROM KIEZEN VOOR DIATAAL?

Diataal is een internettoetspakket waarmee al veel ervaring is opgedaan in het voortgezet onderwijs. Diataal wordt erkend door de Inspectie en gebruikt op meer dan 350 scholen. Ook in België worden de toetsen op veel scholen afgenomen.

Op dit moment wordt Diataal veel gebruikt door scholen voor het voortgezet onderwijs om het leesbegrip- en woordenschatniveau van leerlingen te screenen. Maar met de plannen van de overheid kwam er veel vraag naar een compleet leerlingvolgsysteem. Diataal heeft daarom het afgelopen jaar ook toetsen voor taalverzorging, Engels en rekenen ontwikkeld en deze maken vanaf volgend schooljaar deel uit van het toetspakket voor het voortgezet onderwijs. Voor het PO zoeken we nog scholen die deze nieuwe toetsen willen uitproberen.

Een mooie gelegenheid om kennis te maken met Diataal. Gebruikers van Diataal zijn zeer tevreden.

*De uitslagen geven inderdaad meer informatie over de leerlingen.
Dit kunnen we meteen gebruiken bij de handelingsplannen!*

*'De scores voor de leestoetsen in ons vakgebied Nederlands
komen beter overeen met de scores van de Diataaltoetsen dan
die van andere toetsen.'*

*'Het geeft een heel mooi overzicht en het geeft handvaten om
problemen goed aan te pakken.'*

*'Wij kiezen voor Diataal omdat ze inhoudelijk informatie geeft
als resultaat van de toetsen. We krijgen inzicht in wat het
probleem van de leerling is.'*

Diataal biedt naast de doorlopende toetslijn ook vele andere voordelen. Zo zijn bij een afname via internet de resultaten direct beschikbaar en de docent heeft geen nakijkwerk. Vanwege het adaptieve karakter zijn leerlingen ook positief over de toets. De toetsen passen zich aan het niveau van de leerlingen aan, waardoor ze niet te moeilijk of te makkelijk materiaal krijgen.

Een ander voordeel van Diataal is dat de toets diagnostisch is. Met behulp van Diataal is het mogelijk om erachter te komen wat de problemen van zwakke leerlingen zijn. De uitslag van de rekentoetsen laat bijvoorbeeld zien op welke domeinen de zwakke leerlingen uitvallen en

bij begrijpend lezen kent Diataal lezerstypes toe aan zwakke leerlingen. Naast de diagnostische scores worden letterscores gegeven (A t/m E). Deze diagnostische informatie en letterscores bieden docenten de mogelijkheid om vast te stellen welke leerlingen extra ondersteuning nodig hebben en op welk gebied ondersteuning nodig is. Door het digitale karakter zijn de scores op leerling-, klas- en schoolniveau in een handomdraai beschikbaar. Tenslotte biedt Diataal ondersteuningsmaterialen aan (Diaplus). Docenten kunnen op het gebied van begrijpend lezen verschillende teksten en oefenvormen naar keuze inzetten ter ondersteuning van de zwakke lezers.

MEEDOEN?

Diataal biedt vanaf volgend schooljaar toetsen aan voor de kernvakken Nederlands, Engels en Rekenen/wiskunde in het voortgezet onderwijs. Een aantal toetsen voor het PO is vanaf schooljaar 2013-2014 nog in ontwikkeling. Jouw school kan deelnemen aan de pilots voor bovengenoemde toetsen. Zo kun je de toetsen gratis uitproberen en kijken of het leersysteem bij je school past. Meer informatie: www.diataal.nl of info@diataal.nl.

LITERATUUR

- Hacquebord, H.I., Sanders, M. (2010). *Van PO naar VO. De ontwikkeling van functionele leesvaardigheid*. In: Basisschoolmanagement, nr. 5, p. 4-10
- Hacquebord, H.I., Sanders, M., Gibson, M. (2008). *Signaleren en diagnosticeren van de leesvaardigheid in de bovenbouw*. In Basisschoolmanagement, nr. 5, p. 4-11
- Hacquebord, H.I., S. Andringa, T.R. Linthorst, M. Pulles en B.P. Stellingwerf, (2005). *Diataal, internettaaltoetspakket voor de onderbouw van het voortgezet onderwijs*. Groningen: Etoc/Rijksuniversiteit. www.diataal.nl.